

Najnujnejša obrambna dela ob potoku Hudinja. Javnosti je znano, koliko škode da povzroča v celjski okolici potok Hudinja ob časih povodnj. Potok Hudinja, v katerega se stekajo vode z obsežnega ozemlja na južnem pobočju Pohorja, je od lanskega leta sem stalna grožnja nevarnost za celjsko kotlino. Celjsko okrajno glavarstvo je sklicalo zadnjo sredo, dne 28. m. m., posvetovanje zastopnikov prizadetih krogov in veleindustrijskih obratov, da bi se določil obseg najnujnejših obrambnih del ter našla potrebna finančna sredstva za kritje stroškov. Tukajšnji strokovnjaki bodo izdelali tozadevne načrte in proračune. Finančna stran bo padla predvsem na prizadete činitele same. Morali bodo nekaj žrtvovati, če hočejo obvarovati svojo lastnino neizgubiti. Stroški bodo predvidoma presegli 1 milijon dinarjev in jih bo treba deloma kriti s posojilom. Ker se z obrambnimi deli nikakor ne sme odlašati, se bo delo pričelo še ta mesec. K regulaciji Hudinje bo prispeval gotovo tudi oblastni odbor in naši poslanci se bodo zavzeli za izposlovanje tozadevnih državne podpore.

Dva požara v celjski okolici. V noči od petka na soboto, od 30. m. m. na 1. oktobra, je udarila strela v kozolec v Levcu. V nedeljo, dne 2. t. m., je začelo goreti popoldne ob 1. uri v Kasezah pr posestniku Goršek. Zgorlel je kozolec, poln krme, žita in koruze ter vse gospodarsko orodje. Vžgal se je tudi marof, ki je popolnoma zgorel. Rešiti ni bilo mogoče ničesar, ker je bilo vse poslopje mahoma v plamenu. Vseled močnega viharja so bila ogrožena še druga poslopja. Škoda je velika. Misli se splošno, da je podnetil ogenj nešči berač.

Radi poškodbe obeh nog umrl v bolnici. V petek, dne 30. m. m., se je na postaji št. Peter v Savinjski dolini pripetila težka nesreča. Pri nakladanju lesa na vagone je po nesrečnem naključju padel hlod na nogo delavca Franca Miklavžina, doma iz Dabrteše vasi. Zlomil mu je eno nogo, drugo pa izvil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je umrl. Blag mu spomin!

Nov vojni red. Od 1. oktobra dalje je v veljavi zopet nov vojni red. Mali vojni red za vse proge v Sloveniji stane 2 Din, večji vojni red »Ekspress« pa stane 10 Din. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, ali Aleksandrova cesta 6.

Gospodarstvo.

Mariborska oblast dobi svoje kmetijske šole nazaj. — Kmetijski šoli v Mariboru in v št. Juriju ob južni žel. prevzame mariborska oblast. Zahteva mariborske oblastne skupščine je bila, da se zopet upostavi dvoletna vinarska in sadjarska šola, ki je delovala leta in leta, pa je bila sedaj v naši novi državi reducirana na enoletni tečaj. To zahtevo je sporočil oblastni odbor kmetijskemu ministrstvu, ki jo je vpoštevati ter odredil z dekretom dne 26. sept. t. l., št. 40.087-II, da se zopet vpostavi dvoletna vinarska in sadjarska šola. Z velikim veseljem bodo naši kmetovalci pozdravili ta uspeh oblastne skupščine v Mariboru. S tem preide v upravo oblastnega odbora tudi celotno poslasto s stavbami, ki jih je dosedaj ministrstvo uporabljalo za srednjo kmetijsko šolo. Naši dosedajni tečajniki, ki so želeli temeljitejšo izobrazbo, katero jim more nuditi vsaj dvoletna strokovna šola, bodo sedaj imeli priliko izpopolniti svoje znanje. Tako je pa zdaj tudi zaključeno večno preobračanje teh šol v drug sistem. Oblastna skupščina pa prevzame v svojo upravo tudi kmetijsko šolo v št. Juriju ob južni žel. Tudi tu je pozdraviti prevzem, ker vemo, da bo ta šola pod upravo oblastnega odbora vse drugače procvitala.

Mariborski oblastni odbor za povzdigo živinoreje. Mariborski oblastni odbor je določil postavke za kmetijstvo za nabavo plemenskih bikov 62.000 Din. Ti biki se bodo razdelili najbolj revnim občinam, ki same ne zmorejo nabave. Pač pa se bodo morale te občine zavezati, da bodo skrbale za čisto ohranitev pasme, ki je najbolj prikladna za dotični kraj. Nadalje je odločeno od odbora 10.000 Din za živinorejsko razstavo v Konjicah. Oblastnemu konjerej-

Lovski rog je zatrobil na odhod. S Hergom sva stopala tik mimo oken bajte, Lonika ni upala kukati za odhajajočimi lovci.

Kako dobro leto za tem doživljajem je nastopila zgodnja zima z visokim snegom ter pasje ostrim mrazom. Sneg je kolobaril tuleči veter noč in dan in ga znašal na v hribeh smrtno nevarne zameti.

Prav pod večer takega zimskega dne je prišel po mene drvar, naj bi šel previdet Strašnikovega mlinarja. Odpravila sva se na dolgo ter nevarno pot. Ko sva se začela poglabljati od remiške župne cerkve v prvo grabo, je padel moj vodnik neprestano. Mene so držale noge, dedec se je pri vsakem drugem koraku pobiral iz snega. Postala sva in puh iz spremljevalčevih ust mi je povedal, da se je na drotnal pred odhodom v krčmi z žganjem. Svetloval sem mu, naj koreca bolj počasi in ga vprašal, kaj manjka Strašniku in kdaj mu je postalo slabo na smrt.

»Hm«, je zagodrnjal drvar, »zjutraj, ko sem šel mimo mlina, me je prosila mlinarjeva Lona, naj stopim po vas, ker je latru hudo. Po dnevu nisem imel časa, ker sem bil na šibtu, sem pač opravil naročilo sedaj, ko imam fajrant.«

Tako torej! Strašniku je bilo treba zadnjega tolažila že kot zjutraj, ta možakar je prikreval po mene zvečer, ko je imel bolnik že najbrž davno mrzle pete za vedno.

Bil sem uverjen, da se mučim z gabanjem po snegu zastoj, a sem le šel, da bi mi kdo ne očital zanemarjanja stanovske dolžnosti.

Nočna pot v sneženem metežu, pri visokem snegu iz Remšnika v ono grabo proti Kapli je bila težka preizkušnja za tedaj še moja mlada kolena ter pljuča. Pijanost se je pri drvarju razvijala z naporom vedno bolj. Zgubil je v snegu zvonček in še svetilko sem otel komaj iz snega in svetil sam. Prav z zadnjimi močmi sva dosegla cilj. V mlinu vse temno in vrata zapahnjena. Sem že mislil, da me je potegnil pijandura, ko je ta jezno odprl vrata. Vstopila sva. Odložil sem na mizo zaduhle ter po dimu smrdeče kočure brlečo svetilko. Na mizi je bila lončena skleda, poleg te žlica in v skledi ostanki kuhane prosene kaše. Na v postelj zbitem odru pri peki med cunjami je ležal vzrak in globoko odprti ust stari mlinar. Izdahnil je

skemu društvu je nakazanih 5000 Din podpore. Kot podlago teh nakazil moramo povdariti vloge in prošnje naših oblastnih poslancev, ki pazno zasledujejo, kje je treba pomoči ter poročajo o tem oblastnemu odboru.

Konzerviranje buč. Buče dajo v zanje primerni, zadosti pognojeni zemlji najdebelejši sad izmed vseh pri nas gojenih rastlin. Tudi nam nudijo v jesenskem času svinjsko hrano, katero bi prav težko pogrešali: saj z njimi hranimo v jesenskih mesecih vse rejne svinje, pa tudi svinjam, namenjenim za pitanje, se s pridom pokladajo, posebno pred glavnim in tudi v začetku pitanja kot obilna hrana, da se z njo živalim raztegnejo prebavila, katera lahko potem ob glavnem pitanju sprejemajo in izkoristijo več tečne hrane in se živali v čim krajšem času izpitajo. Radi obilne vode, katero vsebujejo buče, pa je njihova trpežnost le prav majhna. Le v suhih in zračnih kletih, katerih je pa pri nas prav malo na razpolago, se vzdržijo do zime, da, celo do spomladi; sicer nam pa prav kmalu segnjajo. — Dajo se pa buče prav na priprost način konzervirati ter jih v letih, ko bogato obrodijo, ohraniti za svinjsko hrano skozi celo zimo in pomlad, ko iste najbolj primanjkuje. Postopa se pa takole: V kako staro, za drugo stvar že ne več porabno kad ali čeber se nasekajo vse že malo nagnite, manj zrele in obtočene buče na kak dem' velike kocke, tako da je kad vrhoma polna. Bučno seme se lahko pri tem izbira. V kakih 14 dneh se buče v kadi sesedejo, nakar se lahko naseka drugih in tako ponavljaj, dokler kad ni polna. Buče v kadi, katera je postavljena na kakemkoli mestu pod streho, razpadejo, tvorijo se maselna, mlečna in druge kisline, ki ne dajo sicer bogzna kako prijeten duh, pač pa buče varujejo pred gnitjem. To brozgo svinje spomladi bodisi kuhano ali sirovo, pomešano še z drugo krmo ali otrobni radde žro. Postopek konzerviranja je prav priprost in ga je kmetom, ki imajo več buč, kot bi jih v jeseni s pridom porabili, priporočati. — Ivan Ašič.

Kupčija s hmeljem. Kakor poročajo iz Žatca (Českoslovaška), se je zadnje dni minulega tedna povpraševanje po hmelju v tamošnjem okolišu zelo povečalo. Blago kupujejo domači in tuji interesi. Po cenitvi nemške sekcije Českoslovaške hmeljske zveze sta v žateškem okolišu iz prvih rok prodani že dve tretjini vsega pridelka. Cene so na žateškem tržišču poskočile za okrog 100 šK pri 50 kg in se gibljejo za prvovrstno izbrano blago med 2250—2350 K, za dobro srednje blago med 2150—2250 šK, srednje 2050—2150, slabo 2000—2050 šK za 50 kg (67.36 do 79.14 Din za kg). Cene polagoma rastejo. — Tudi na nürnberškem tržišču se je koncem minulega tedna povečalo povpraševanje po hmelju, zlasti po prvovrstnem blagu, katerega cene so se tudi malo okrepile. Cene za 50 kg: tržni hmelj prvovrstni 220—240, srednji 150—210, hallertuški prvovrstni 250—270, srednji 160—240, zapečateni hallertuški prvovrstni 260—280, srednji 170—250 mark (40.56 do 75.71 D za kg). — V Poljski se kupčija s hmeljem prilično ugodno razvija. V lublinskem okolišu znaša cena 46 dolarjev za 50 kg (52.20 Din za kg). Letošnji hmeljski pridelek v Poljski, ki je bil prvotno ocenjen na 55.000 starih centov, znaša po najnovejši ocenitvi le 50.000 starih centov. — Na banatskem hmeljskem tržišču se držijo cene, kakor poročajo iz Melencev, vrsto na 60 Din za 1 kg. — Ugodnejše je razpoloženje tudi v Savinjski dolini. Sicer pa je položaj neizpremenjen. Značilno je dejstvo, da so mestoma cene hmelju v Vojvodini malo višje kakor v Savinjski dolini, dasi se pridelava v Savinjski dolini najbolj hmelj v naši državi in ima Savinjska dolina tudi ugodnejše prometne zveze z inozemstvom. Novi izvensavinjski hmeljarji, neizkušeni in neizvežbani v hmeljski kupčiji, so s svojim vsiljivim ponujanjem hmelja povzročili letos ogromno škodo Savinjsčanom. Savinjsčani menda sedaj vidijo, kako slabo se jim obnese prodaja sadeža izven doline. Kakor nam poročajo, so se zadnje dni izvensavinjski hmeljarji že malo ugnali in več ne tiščejo kupcem blaga po vsaki ceni. Savinjska dolina mora v lastnem interesu gledati na to, da se hmeljarska zavest vzbudi tudi v izvensavinjskih hmeljarjih.

že gotovo zjutraj, ker je bil trd kot kozji rog. Žive duše ni bilo v bajti razun naju, ki sva se tresla od utrujenosti za mrliča!

Na takojšen povratek ni bilo niti misliti, ker bi bil obtičal v snegu. Sedla sva oba za peč, na mizi medlo brleča svetilka, na odru v kotu zevajočih ust in grozno spačenega obraza mrliči, ki je odromal iz te grabe na drugi svet brez zaželenih tolažil sv. vere . . .

Nekaj časa me je potresaval strah pri pogledu na zapuščeno bajto ter osamljenega mrtveca. Močnejša od pretresljajev groze je bila zahteva telesa na odpočitku. Drvar se je spustil prvi v smrtno, za njim sem pozabil še jaz v trdnem spanju na žalostno preminulega Strašnika.

Ob prvem svitu naju je zbudila Lonika, ki se je vrnila z vrha v mlin. Priznala je, da jo je bilo samo strah pred mrličem in radi tega ga je pustila že predpoldne koj po smrti samega.

Ker sem bil poučen o delu preteklosti rajnega, me je zanimal njen konec in tega mi je razvozljala še tedaj ljubka Lona takole:

»Mlinar je phal pred dobrim mesecem na navaden mlinjski kamen proso v kašo. Ker se ni vrtel kamen dovolj naglo, je šel pogledat prav v tik. Ko je bil čisto pri sukajočem se kamnu, se je ta razletel, ker je že bil preobrahljen, in en kos je zadel mlinarja v vrat. Od tega časa ni mogel ne prav govoriti in ne jesti. Danes zjutraj si je tako zaželel kuhane prosene kaše z ocvrki. Samo enkrat je zajel, se začel daviti ter premetavati tako dolgo po odru, da je bilo po njem. Je še bil topel, ko je šel mimo po grabi Prčkov Punkrac in sem ga prosila, da bi stopil do Vas, ker tedaj je še bil za sv. olje . . . Sedaj je sevo vse fertik . . .

Stari Herg je imel pred dobrim letom prav, ko je preprokeval Strašniku obračun na drugem svetu. Radi presene kaše je pognal ženo v naročje večnosti in ena sama žlica prosene kaše je natirala tudi njega kot maščevanje za zadavljeno Ajto.

Ko so prinesli pogrebci krsto s Strašnikom na mirodvor k Sv. Juriju na Remšnik, je primizikal tudi nadušljivi stari Herg k fari in mi pošepnil:

»Božji mlini meljejo počasi, a sigurno. Mlinar Ajto radi prosene kaše; božja roka njega z eno žlico prosene kaše!

Mariborski trg dne 1. oktobra 1927. Slaninarjev je bilo 32, kmečkih s krompirjem in drugo zelenjavo naloženih vozov je bilo 40, s sadjem naloženih pa 6. Trg je bil dobro založen, pa tudi dobro obiskan. Cene so se v splošnem malo spremenile, pač pa so se cene krompirja in zelenjavi znatno znižale. Tako se je prodajalo goveje meso po 10 do 15 Din, telečje po 12 do 20 Din, svinjsko po 15 do 30 Din, ovčje pa po 8 do 10 Din 1 kg. — Perutnine in drugih živali to pot ni bilo mnogo na trgu. Cene so bile skoro neizpremenjene od pretečenega tedna; samo Angora-zajci so se zdaj prodajali po 100 Din komad, med tem ko so se pretečni teden prodajali po 75 Din komad. — Krompir se je prodajal po 1.25 do 2 Din, solata po 0.50 do 3, kisljo zelje po 4 Din, kislja repa po 2, čebula 1.50 do 2.50, česen po 7 do 10, maslo po 40 do 44, kuhano po 45 do 48, čajno po 50 do 60 Din, med 30 do 35 Din, karfiol 1 do 5 komad, radič, solata, gobe po 1 do 4 Din kupček. Jabolka in hruške po 4 do 10, češplje 6 do 7, suhe 10 do 12, breskve 6 do 8, grozdje 8 do 14 Din kg, limone 1 Din komad. Lesena in lončena roba se je prodajala po 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din za vrečo. — Seno in slama: V sredo, dne 28. m. m., je bilo 8 vozov sena, 3 slame, v soboto, dne 1. oktobra, pa 7 vozov sena in 2 voza slame na trgu. Cene so bile senu 60 do 75 Din, slami pa 45 do 50 Din za 100 kg.

Mariborska porota.

V zadnjem »Slovenskem Gospodarju« smo poročali že o dveh slučajih, ki sta se obravnavala pred mariborsko poroto in bomo tokrat naše poročilo končali:

Nepoštena roka na mariborski mestni občini.

Pred poroto se je zagovarjal Drago Biščak iz Voloske, bivši magistratni uradnik v Mariboru. Biščak je bil prej v železniški službi, odkoder pa je bil radi raznih poneverb odpuščen. Nato se je pogajal za sprejem v službo mestne občine mariborske ter bil tudi nastavljen kot inkasat za mestno tovarno davščino. Tudi tu ni dolgo ostal pošten. Je pričel poneverjati večje svote, katere je inkasiral od raznih strank. Potrdila o sprejetem denarju ni dajal na plačilnih boletih, ampak na plačilnem nalogu, katerega so stran ke obdržale, tako da mu dolgo niso prišli na sled. Poneveril je skupno 10.117 Din. Denar je deloma zapravil, 3000 Din pa je v pijanosti zgubil. Drago Biščak je bil obsojen na eno leto težke ječe. Preizkovalni zapor treh mesecev se mu vstaje v kazni.

Tatinska družba.

Porotniki so imeli soditi nad celo tatinsko družbo, ki je dne 12. maja t. l. v Turnišču v Prekmurju izvršila dva vloma in sicer pri mesarju Ivanu Kardušu in pri trgovcu Emanuelu Baderju. Vlomilci so 24letni Franc Litrop, čevljarjski pomočnik iz Turnišča, 38letni Stefan Bizjak, čevljarjski pomočnik iz Zagreba, Ciril Stanek, delavec iz Hraštaj pri Ljutomeru in Franc Filipčič, delavec iz Starenovasi. Najnevarnejša od teh sta oba čevljarja Litrop in Bizjak. Njuno prijateljstvo izvira še iz mariborske kaznilnice, kjer sta radi tatvine odsedela daljšo kazen. Odslej sta vedno skupno izvršila raznovrtno tatvine po vseh krajih naše države. Neprestano sta bila na potu: sedaj v Zagrebu, zdaj v Osijeku in drugod, pa se jima je povsod dobro godilo. Na spomlad letos se je Litrop vrnil domov in z njim tudi Bizjak. Skupno z nič boljšim Stanekom so zasnovali, da bodo okradli v Turnišču trgovca Baderja. Pridružil se jim je še Filipčič. V noči na 12. maj so svoj načrt izvršili. Ker so bili lačni, so najprej vlomili pri mesarju Kardošu ter odnesli iz mesnice 85 kg prekajenega mesa in 6 kg klobas v vrednosti 3990 Din. Meso so skrili v pšenici zunaj vasi. Nato so vlomili v trgovino Baderja ter mu odnesli 150 kož iz boksusnja, vrednih po Baderjevi izjavi 30.000 Din. Tudi to so skrili v pšenici, drugo jutro pa so si izposodili v Turnišču voziček, odpeljali najprej kože in nato še meso proti

Za razvedrilo.

100 glav živine za 100 goldinarjev. (Rešitev te uganke v prejšnji številki se glasi: Kupiti je mogel 80 telet, 19 volov in 1 kravo. Za teleta je dal 4 goldinarje, za vola je dal 95 goldinarjev in za 1 kravo 1 goldinar, to je skupaj 100 glav živine za 100 goldinarjev.)

Uganke. Ali res pozablje vrabec preje 100 kg ovsa kot dva konja? — Kdo odgovarja v vseh jezikih? — S čim si glavo ubijaš in te vendar ne boli?

Žal mi je. Tat je srečal tovariša, ki ga je pozdravil: »Ti, ali si res oproščen pred poroto?« — »Res sem! Veš, moj advokat me je izborno zagovarjal! Žal mi je sedaj le samo to, da sem mu pri plačevanju računov — ukradel denarnico!«

V brivnici. Brivec: »Kaj pa si tako počite obraz, saj je vendar britev iz najboljšega angleškega jekla!« — Gospod: »O, saj to rad verjamem! Saj se mi kar iskre delajo pred očmi pod tem vašim jeklom!«

Kako je uporabil kisljo vino? Star veterajner iz vojne leta 1866 zoper Italijane je pripovedoval: »Leta 1864 je bilo kisljo vino. Dve leti je ležalo doma. Kar je nastala vojna z Italijani. Tedaj so vse vino rekvirirali in hajd na vojstvo z njim. Pa ga niso pili. Tako je bilo kisljo, da so ga na Italijane streljali. In kamor so brizgnili z njim, tam je Lah bežal. Tako smo zmagali leta 1866.

Učenjak. Bogataš je povabil na obed profesorja naravoslovca in dal postaviti preden pečenko izredno starega petelina. Obenem pa ga je norčevaje vprašal: »Po čem vi ločite staro peru'nino od mlade?« — Profesor: »Po zobeh!« — Bogataš: »Saj kokoši nimajo zob!« — Profesor: »Seveda ne, a jaz jih imam!«

V gostilni je gostilničar pred gostoma hotel pokriti mizo s prtom, ki je bil zelo umazan in raztrgan. »Oprostite«, je rekel, »nisem opazil, da je prt raztrgan!« — Gost pa je rekel: »O le pustite ta prt na mizi. Pri njem so vsaj luknje snažne, pri drugem pa še teh ne bo!«

Širite Slov. Gospodarja!